

§ 58

Återkallande av tillsynsansvar för vattenverksamhet enligt kap 26 § 4 i miljöbalken (KSKF/2019:59)

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Begära att Länsstyrelsen i Södermanlands län återtar den överlåtna tillsynen över vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken (1998:808) jämfört med miljötillsyns-förordningen (2011:13) 2 kap 29 § p2, med undantag för de anläggningar där tillstånd finns enligt både kapitel 9 och kapitel 11 där tillsyn över vatten-verksamheten fortsatt bedrivs av miljö- och räddningstjänstnämnden.
2. Begära att Länsstyrelsen i Södermanlands län upphäver det i övrigt inaktuella överlåtelsebeslutet i ärende 511-9219-2005 från den 7 november 2005 avseende beslutanderätt inom strandskyddsområde, m.m samt överlåtande av operativ tillsyn.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har inkommit med en skrivelse i ärendet daterad den 1 mars 2019. Av skrivelsen framgår bland annat att kommunfullmäktige den 28 oktober 2004 begärde att få ta över den operativa tillsynen inom kommunens strandskyddsområden och över vattenverksamhet. Länsstyrelsen beslutade den 7 november 2005 att överlämna begärda områden, inklusive delar gällande fastighetsbildning kopplat till tillsynsområdet, samt tillsyn enligt 12 kap 6 § miljöbalken om åtgärden hade koppling till vattenverksamhet på miljö-och räddningstjänst-nämnden i Eskilstuna kommun.

Efter att nämnden har gjort en omprioritering vad gäller tillsynsobjekt och områden samt inte längre kan upprätthålla erforderlig kompetens inom vattenverksamhetsområdet specifikt, önskar nu miljö- och räddningstjänstnämnden att kommunfullmäktige beslutar att begära att länsstyrelsen ska återta tillsynsansvaret över vattenverksamhet enligt 26 kap 4 § miljöbalken samt i 1 kap 20 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

Yrkande

Jimmy Jansson (S) yrkar bifall till kommunledningskontorets förslag.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Kommunledningskontoret
Miljö och samhällsbyggnad
Kristina Birath 016-710 51 56

KSKF/2019:59

Kommunstyrelsen

Begäran om återkallande av tillsynsansvar enligt 26 kap 4 § miljöbalken

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Begära att Länsstyrelsen i Södermanlands län återtar den överlåtna tillsynen över vattenverksamhet enligt 11 kap Miljöbalken (1998:808) jämfört med Miljötillsynsförordningen (2011:13) 2 kap 29 § p2, med undantag för de anläggningar där tillstånd finns enligt både kapitel 9 och kapitel 11 där tillsyn över vattenverksamheten fortsatt bedrivs av miljö- och räddningstjänstnämnden.
2. Begära att Länsstyrelsen i Sörmlands län upphäver det i övrigt inaktuella överlåtelsebeslutet i ärende 511-9219-2005 från den 7 november 2005 avseende beslutanderätt inom strandskyddsområde, m.m samt överlåtande av operativ tillsyn.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige begärde den 28 oktober 2004 att få ta över den operativa tillsynen inom kommunens strandskyddsområden och över vattenverksamhet. Länsstyrelsen beslutade den 7 november 2005 att överlämna begärda områden inklusive delar gällande fastighetsbildning kopplat till tillsynsområdet samt tillsyn enligt 12 kap 6 § miljöbalken om åtgärden hade koppling till vattenverksamhet på Miljö-och räddningstjänstnämnden (nämnden) i Eskilstuna kommun.

Efter att nämnden har gjort en omprioritering vad gäller tillsynsobjekt och områden samt inte längre kan upprätthålla erforderlig kompetens inom vattenverksamhetsområdet specifikt önskar nu nämnden att Eskilstuna kommunfullmäktige beslutar att begära att Länsstyrelsen ska återta tillsynsansvaret över vattenverksamhet enligt 26 kap 4 § miljöbalken samt i 1 kap 20 § Miljötillsynsförordningen (2011:13).

Bakgrund

Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattat 6 beslut gällande överlåtelse av tillsynsuppgifter från Länsstyrelsen till Eskilstuna kommun. Detta har skett med stöd av miljöbalkens regler som medger att Länsstyrelsen under vissa förutsättningar överlåter sin tillsyn till en kommunalnämnd. Detta gjordes på begäran från kommunens fullmäktige.

Den i nuläget mest omfattande överlåtelsen gäller tillsynen över tillståndspliktiga anläggningar inom kapitel 9 (miljöskydd). Beslut finns om överlåtelse av enskilda anläggningar, som Kjula flygplats och Lilla Nyby avfallsanläggning, men också branschvis (täkter) och generellt. Det finns även beslut gällande hela lagstiftningsområden så som förorenade områden, naturvård, strandskydd och vattenverksamhet.

Stora delar av besluten är inaktuella på grund av att lagstiftningen ändrats sedan besluten skedde, ofta på sådant sätt att tillsyn överförs till kommunen. Det gäller bland annat strandskydd, som ingår i överlåtelsebeslutet från den 7 november 2005, där nu dispenser och tillsyn hanteras i huvudsak av kommunala nämnder.

Strandskydd och dispens från naturvårdsföreskrifter

Aktuell lagstiftning har ändrats så att överlåtelsebeslutet nu saknar relevans. Strandskyddstillsyn och dispenser är sedan ändringar 2009 och 2010 nämndens ansvar. Fastighetsbildningsprocessen ändrades genom en proposition 2014 så att de undantag från exempelvis naturskydds-föreskrifter och strandskydd som kommunen kunde medge som en del av ett ärende hos Lantmäteriet inte längre är aktuella och möjligheten saknas i lagstiftningen.

Dessa delar av överlåtelsebeslutet från 2005 saknar därmed numera innehåll.

Vattenverksamhet

Eskilstuna kommun är en av få kommuner i landet där miljö- och räddningstjänstnämnden har tagit över tillsynen inom kapitel 11, vattenverksamhet från Länsstyrelsen. Även hantering av samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken avseende åtgärder på land med koppling till vattenverksamhet har överlåtits till nämnden. Vattenverksamhet är i huvudsak indelat i två områden, arbete i vatten så som muddring och kabelnedläggning respektive fasta vattenanläggningar som reglerar eller pumpar vatten.

Inom området arbete i vatten sker tillsyn i form av anmälan av vattenverksamhet och utifrån klagomål. Det är ofta nära kopplat till strandskyddsfrågor och inte sällan bygglovsfrågor när tomter exploateras eller nya ägare gör om hus och tomter. Anmälan om vattenverksamhet liknar anmälan om ändring som sker inom miljöskydd och är en möjlighet för nämnden att reglera hur arbetet ska gå till. Anmälan innebär ganska ofta ingen ytterligare reglering när den som anmäler har beskrivit tillräckliga skyddsåtgärder. Rivningen av kalklinbanans stolpar är det mest omfattande anmälningsärendet de senaste åren.

För fasta vattenanläggningar sker både regelbunden tillsyn med långa intervall och hantering av incidenter och klagomål. Hyndevadsdammen och regleringen av Hjälmaren är det som under 2017 och 2018 tagit mest tid i anspråk för tillsyn och klagomålshantering.

Vissa anläggningar har tillstånd till vattenverksamhet som en del av sin miljöskyddsverksamhet, det gäller exempelvis Eskilstuna Energi och Miljö ABs anläggning inom fastigheterna Vattumannen samt NCC täkt Kjula syd. För dessa anläggningar finns ett fortsatt behov av samlad tillsyn över anläggningen. Tillsynen sker där i huvudsak enligt de villkor som föreskrivits (exempelvis mängd vatten, temperatur) och frågor om kompetensförsörjning blir mindre relevant i förhållande till behovet av att samla exempelvis tillsynen över en vattenpumps energiförbrukning och effekten av det vatten den pumpar ut.

Länsstyrelsen i Södermanlands län, överlåtelsebeslut 511-9219-2005

Delegerade befogenheter:

- Strandskyddsdispens, förutom för byggande av försvarsanläggning eller allmän väg.*
- Dispens från naturvårdsföreskrifter eller andra bestämmelser än detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser.*
- Operativ tillsyn och samråd inom strandskyddsområden och vattenverksamhet.*

Miljöbalken

26 kapitlet

4 § ... Tillsynsmyndigheten får återkalla överlåtelsen av tillsyn till en kommun. ...

Miljötillsynsförordningen

1 kapitlet

9 § Av 3 och 8 §§ myndighetsförordningen (2007:515) följer att en operativ tillsynsmyndighet ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

18 § I den omfattning som framgår av 2 kap. får en statlig operativ tillsynsmyndighet överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen, om kommunfullmäktige begär det.

19 § En överlåtelse av uppgiften att utöva operativ tillsyn ska avse

- 1. en viss typ av tillsynsobjekt,*
- 2. en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller*
- 3. ett visst tillsynsobjekt.*

20 § Den myndighet som prövar om uppgiften att utöva operativ tillsyn kan överlåtas, ska vid sin prövning ta hänsyn till

...
2. den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 6–12 §§,

...
6. möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn, och
7. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften. ...

21 § En tillsynsmyndighet som har överlåtit uppgiften att utöva operativ tillsyn till en kommunal nämnd ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynen. Om

förutsättningarna för överlåtelse enligt 20 § inte längre finns, ska tillsynsmyndigheten återkalla överlåtelsen. En återkallelse får avse ett visst eller vissa tillsynsobjekt eller en typ av tillsynsobjekt.

2 kapitlet

9 § Den kommunala nämnden har ansvar för tillsynen i fråga om ...

4. strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 § 2 ...

29 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om ...

2. vattenverksamheter, utom sådana vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit enligt 9 kap. 10 § miljöbalken, ...

Skäl för återlämnande

Vattenverksamhet är ett för miljö- och räddningstjänstnämnden litet område utan större kopplingar till övrig verksamhet. Det är svårt att upprätthålla kompetens inom ett avgränsat område där tidsbehovet är mindre än en halv tjänst.

Förutsättningarna medför att det inte är möjligt att ha backupkompetens och flera inspektörer som kan upprätthålla kompetens inom området.

Eskilstuna kommun är en av få kommuner som övertagit tillsynen. Lagstiftningen inom området har ändrats och det finns fördelar med att tillsynen över vattenverksamhetsanläggningar som dammar och kraftverk sker samordnat för hela länet. Alla anläggningar behöver nu moderna tillstånd och det kommer att ske på ett koordinerat sätt över hela landet, där Länsstyrelserna förstås får en viktig roll.

En samlad hantering av vattenverksamhet i samband med åtgärder inom strandskydd och byggåtgärder i vattenområdet medför enklare hantering för den enskilda kommunmedborgaren. Det innebär dock en låsning av inspektörskompetens vid rekrytering och fortbildning till ett begränsat sakområde utan större möjligheter till samordning, vilket för nämnden medför viss kapacitetsförlust.

Miljö- och räddningstjänstnämndens bedömning är därmed att förutsättningarna enligt miljötillsynsförordningens 1 kap 20 § punkterna 2 (jämfört med 1 kap 9 §), 6 och 7 inte längre föreligger och tillsynen bör återlämnas/återtass.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontoret delar miljö- och räddningstjänstnämndens analys att de delar av beslutet som fortfarande är aktuella, dvs tillsyn över vattenverksamhet, är bättre att samla hos länsstyrelsen. Vattenfrågorna är viktiga för kommunen men kompetensbehovet har visat sig svårt att täcka. Bra information från kommunens och länsstyrelsens sida om var ansvaret för tillstånd och tillsyn för vattenverksamhet finns behövs så att kommuninvånarna påverkas så lite som möjligt.

Tommy Malm
Kommundirektör

Kristina Birath
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Miljö och räddningstjänstnämnden

MRN/2019:10

§ 3

Begäran om återkallande av tillsynsansvar enligt 26 kap 4 § miljöbalken

Länsstyrelsen i Södermanlands län överlät den 7 november 2005 tillsynsansvaret för tillståndspliktiga vattenverksamheter i miljöbalken på Miljö- och räddningstjänstnämnden (nämnden) i Eskilstuna kommun.

Efter att nämnden har gjort en omprioritering vad gäller tillsynsobjekt och områden samt inte längre kan upprätthålla erforderlig kompetens inom vattenverksamhetsområdet specifikt önskar nu nämnden att Länsstyrelsen återtar tillsynsansvaret över vattenverksamhet enligt 26 kap 4 § miljöbalken samt i 1 kap 20 § Miljötillsynsförordningen (2011:13).

Beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun att hemställa hos Länsstyrelsen i Södermanlands län att de beslutar att:

1. Länsstyrelsen i Södermanlands län återtar den överlåtna tillsynen över vattenverksamhet enligt 11 kap Miljöbalken (1998:808) jämfört med Miljötillsynsförordningen (2011:13) 2 kap 29 § p2, med undantag för de anläggningar där tillstånd finns enligt både kapitel 9 och kapitel 11 där tillsyn över vattenverksamheten fortsatt bedrivs av nämnden.
2. Upphäva det i övrigt inaktuella överlåtelsebeslutet i ärende 511-9219-2005 från den 7 november 2005 avseende beslutanderätt inom strandskyddsområde, m.m samt överlåtande av operativ tillsyn, i sådant fall Länsstyrelsen i Södermanlands län finner att så är lämpligt.

Vi gör Eskilstuna – tillsammans

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Bedömningsgrunder

Länsstyrelsen i Södermanlands län, överlåtelsebeslut 511-9219-2005

Delegerade befogenheter:

- *Strandskyddsdispens, förutom för byggande av försvarsanläggning eller allmän väg.*
- *Dispens från naturvårdsföreskrifter eller andra bestämmelser än detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser.*
- *Operativ tillsyn och samråd inom strandskyddsområden och vattenverksamhet.*

Miljöbalken

26 kapitlet

4 § ... Tillsynsmyndigheten får återkalla överlåtelsen av tillsyn till en kommun.

...

Miljötillsynsförordningen

1 kapitlet

9 § Av 3 och 8 §§ myndighetsförordningen (2007:515) följer att en operativ tillsynsmyndighet ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

18 § I den omfattning som framgår av 2 kap. får en statlig operativ tillsynsmyndighet överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen, om kommunfullmäktige begär det.

19 § En överlåtelse av uppgiften att utöva operativ tillsyn ska avse

- 1. en viss typ av tillsynsobjekt,*
- 2. en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller*
- 3. ett visst tillsynsobjekt.*

20 § Den myndighet som prövar om uppgiften att utöva operativ tillsyn kan överlåtas, ska vid sin prövning ta hänsyn till

...

2. den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 6–12 §§,

...

- 6. möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn, och*
- 7. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften. ...*

21 § En tillsynsmyndighet som har överlåtit uppgiften att utöva operativ tillsyn till en kommunal nämnd ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynen. Om förutsättningarna för överlåtelse enligt 20 § inte längre finns, ska

Vi gör Eskilstuna – tillsammans

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

tillsynsmyndigheten återkalla överlåtelsen. En återkallelse får avse ett visst eller vissa tillsynsobjekt eller en typ av tillsynsobjekt.

2 kapitlet

9 § Den kommunala nämnden har ansvar för tillsynen i fråga om ...

4. strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 § 2 ...

29 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om ...

2. vattenverksamheter, utom sådana vattentäcker som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit enligt 9 kap. 10 § miljöbalken,

...

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Bedömning

Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattat 6 beslut gällande överlåtelse av tillsynsuppgifter från Länsstyrelsen till Eskilstuna kommun. Detta har skett med stöd av miljöbalkens regler som medger att Länsstyrelsen under vissa förutsättningar överlåter sin tillsyn till en kommunalnämnd. Detta sker efter begäran från kommunens fullmäktige.

Den i nuläget mest omfattande överlåtelsen gäller tillsynen över tillståndspliktiga anläggningar inom kapitel 9 (miljöskydd). Beslut finns om överlåtelse av enskilda anläggningar, som Kjula flygplats och Lilla Nyby avfallsanläggning, men också branschvis (täkter) och generellt.

Det finns även beslut gällande hela lagstiftningsområden så som förorenade områden, naturvård, strandskydd och vattenverksamhet.

Stora delar av besluten är inaktuella på grund av att lagstiftningen ändrats sedan besluten skedde, ofta på sådant sätt att tillsyn överförs till kommunen. Det gäller bland annat strandskydd, som ingår i överlåtelsebeslutet från den 7 november 2005, där nu dispenser och tillsyn hanteras i huvudsak av kommunala nämnder.

Strandskydd och dispens från naturvårdsföreskrifter

Aktuell lagstiftning har ändrats så att överlåtelsebeslutet nu saknar relevans.

Strandskyddstillsyn och dispenser är sedan ändringar 2009 och 2010 nämndens ansvar.

Fastighetsbildningsprocessen ändrades genom en proposition 2014 så att de undantag från exempelvis naturskyddsföreskrifter och strandskydd som kommunen kunde medge som en del av ett ärende hos Lantmäteriet inte längre är aktuella och möjligheten saknas i lagstiftningen.

Dessa delar av överlåtelsebeslutet från 2005 saknar därmed numera innehåll.

Vattenverksamhet

Eskilstuna kommun är en av få kommuner i landet där nämnden har tagit över tillsynen inom kapitel 11, vattenverksamhet från Länsstyrelsen. Även hantering av samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken avseende åtgärder på land med koppling till vattenverksamhet har överlåtits till nämnden.

Vattenverksamhet är i huvudsak indelat i två områden, arbete i vatten så som muddring och kabelnedläggning respektive fasta vattenanläggningar som reglerar eller pumpar vatten.

Inom området arbete i vatten sker tillsyn i form av anmälan av vattenverksamhet och utifrån klagomål. Det är ofta nära kopplat till strandskyddsfrågor och inte

Vi gör Eskilstuna – tillsammans

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

sällan bygglovsfrågor när tomter exploateras eller nya ägare gör om hus och tomter. Anmälan om vattenverksamhet liknar anmälan om ändring som sker inom miljöskydd och är en möjlighet för nämnden att reglera hur arbetet ska gå till. Anmälan innebär ganska ofta ingen ytterligare reglering när den som anmäler har beskrivit tillräckliga skyddsåtgärder. Rivningen av kalklinbanans stolpar är det mest omfattande anmälningsärendet de senaste åren.

För fasta vattenanläggningar sker både regelbunden tillsyn med långa intervall och hantering av incidenter och klagomål. Hyndevadsdammen och regleringen av Hjälmarens är det som under 2017 och 2018 tagit mest tid i anspråk för tillsyn och klagomålshantering.

Vissa anläggningar har tillstånd till vattenverksamhet som en del av sin miljöskyddsverksamhet, det gäller exempelvis EEMs anläggning inom Vattumannen och NCC täkt Kjula syd. För dessa anläggningar ser vi ett fortsatt behov av samlad tillsyn över anläggningen. Tillsynen sker där i huvudsak enligt de villkor som föreskrivits (exempelvis mängd vatten, temperatur) och frågor om kompetensförsörjning blir mindre relevant i förhållande till behovet av att samla exempelvis tillsynen över en vattenpumps energiförbrukning och effekten av det vatten den pumpar ut.

Skäl för återlämnande

Vattenverksamhet är ett för nämnden litet område utan större kopplingar till övrig verksamhet. Det är svårt att upprätthålla kompetens inom ett avgränsat område där tidsbehovet är mindre än en halv tjänst. Förutsättningarna medför att det inte är möjligt att ha backupkompetens och flera inspektörer som kan upprätthålla kompetens inom området.

Eskilstuna kommun är en av få kommuner som övertagit tillsynen.

Lagstiftningen inom området har ändrats och det finns fördelar med att tillsynen över vattenverksamhetsanläggningar som dammar och kraftverk sker samordnat för hela länet. Alla anläggningar behöver nu moderna tillstånd och det kommer att ske på ett koordinerat sätt över hela landet, där Länsstyrelserna förstås får en viktig roll.

En samlad hantering av vattenverksamhet i samband med åtgärder inom strandskydd och byggåtgärder i vattenområdet medför enklare hantering för den enskilda kommunmedborgaren. Det innebär dock en låsning av inspektörskompetens vid rekrytering och fortbildning till ett begränsat sakområde utan större möjligheter till samordning, vilket för nämnden medför viss kapacitetsförlust.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Nämndens bedömning är därmed att förutsättningarna enligt miljötillsynsförordningens 1 kap 20 § punkterna 2 (jämfört med 1 kap 9 §), 6 och 7 inte längre föreligger och tillsynen bör återlämnas/återtas.

Detta har hänt i ärendet

Kommunfullmäktige begärde den 28 oktober 2004 att få ta över den operativa tillsynen inom kommunens strandskyddsområden och över vattenverksamhet. Länsstyrelsen beslutade den 7 november 2005 att överlämna begärda områden inklusive delar gällande fastighetsbildning kopplat till tillsynsområdet samt tillsyn enligt 12 kap 6 § miljöbalken om åtgärden hade koppling till vattenverksamhet.

Beslutet skickas till:

Länsstyrelsen i Södermanlands län via e-post sodermanland@lansstyrelsen.se

Yrkande

Geerth Gustavsson (S) och Ulf Ståhl (M) yrkar bifall till miljökontorets förslag till beslut.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Delegation av länsstyrelsens beslutanderätt inom strandskyddsområde, mm samt överlåtande av operativ tillsyn

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar delegera följande befogenheter till Miljö- och byggnämnden i Eskilstuna kommun.

Befogenheter som härmed delegeras

enligt 7 kap 18 § miljöbalken	strandskyddsdispens, <i>förutom</i> för byggande av försvarsanläggning eller allmän väg
enligt 3 kap 2 § tredje stycket fastighetsbildningslagen	dispens från naturvårdsföreskrifter eller <i>andra</i> särskilda bestämmelser <i>än</i> detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser
enligt 9 § tredje stycket anläggningslagen	
enligt 8 § tredje stycket ledningsrättslagen.	
enligt 4 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken med bilaga A16, A17, B7 och B9	operativ tillsyn och samråd <ul style="list-style-type: none"> • inom strandskyddsområden • för tillståndspliktig vattenverksamhet • för vattenverksamhet som får företas utan tillstånd

Giltighetstid för detta beslut

Fr o m den 7 november 2005 och tills vidare.

Geografiskt område inom vilket befogenheterna får utövas

Eskilstuna kommun. Delegationen gäller dock inte inom områden som omfattas av andra skydd av naturen enligt 7 kap. miljöbalken.

BESLUT

2(3)

Datum

Dnr

2005-11-07

511-9219-2005

Länsstyrelsen har den 9 maj 2005 beslutat om utvidgat strandskydd vid Mälaren. Sistnämnda beslut gäller även om det överklagas. Beslutet har överklagats till regeringen, miljödepartementet, men är ännu inte avgjort. Delegationen gäller även inom detta område.

Bemyndigande för delegering av länsstyrelsens befogenheter

12 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken.

3 kap 2 § tredje stycket fastighetsbildningslagen,

9 § tredje stycket anläggningslagen,

8 § tredje stycket ledningsrättslagen och

10 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken

Konsekvenser av beslutet

Miljö- och byggnämnden i Eskilstuna kommun är härmed att anse som tillstånds-/tillsynsmyndighet i de avseenden som delegationen omfattar. Samråden enligt 12 kap. 6 § miljöbalken är genom detta beslut begränsade till ärenden som rör vattenverksamhet och som får företas utan tillstånd.

Beslut som upphör att gälla i och med ikraftträdandet av detta beslut

- Förordnande 1978-08-16 om delegation av beslutanderätt enligt naturvårdslagen, dnr 11.90-709-78 och
- förordnande 1981-07-24 enligt fastighetsbildningslagen, anläggningslagen och ledningsrättslagen, dnr 11.099-1709-81

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun har den 28 oktober 2004 gjort framställning om överlåtelse av den operativa tillsynen inom kommunens strandskyddsområden (A17), tillståndspliktiga vattenverksamheter (B7) och vattenverksamheter som inte är tillståndspliktiga (B9) på Miljö- och byggnämnden (10 § förordning 1998:900 om tillsyn enligt miljöbalken).

MOTIVERING

Länsstyrelsen bedömer att tillsynen blir effektivare genom att denna bedrivs på lokal nivå och med kommunens närhet till tillsynsobjekten. Att dispensprövning och tillsyn ligger hos samma instans ger en god överblick och samordning som också medför en effektivisering. Motsvarande resonemang gäller även för vattenverksamheten.

BESLUT

3(3)

Datum

Dnr

2005-11-07

511-9219-2005

Eskilstuna kommunen har hittills visat god kompetens vid hanteringen av strandskyddsärenden och ärenden om vattenverksamhet.

Länsstyrelsen har funnit anledning sammanföra alla gällande delegationer till ett beslut. Någon omprövning av gällande delegationer har inte gjorts.

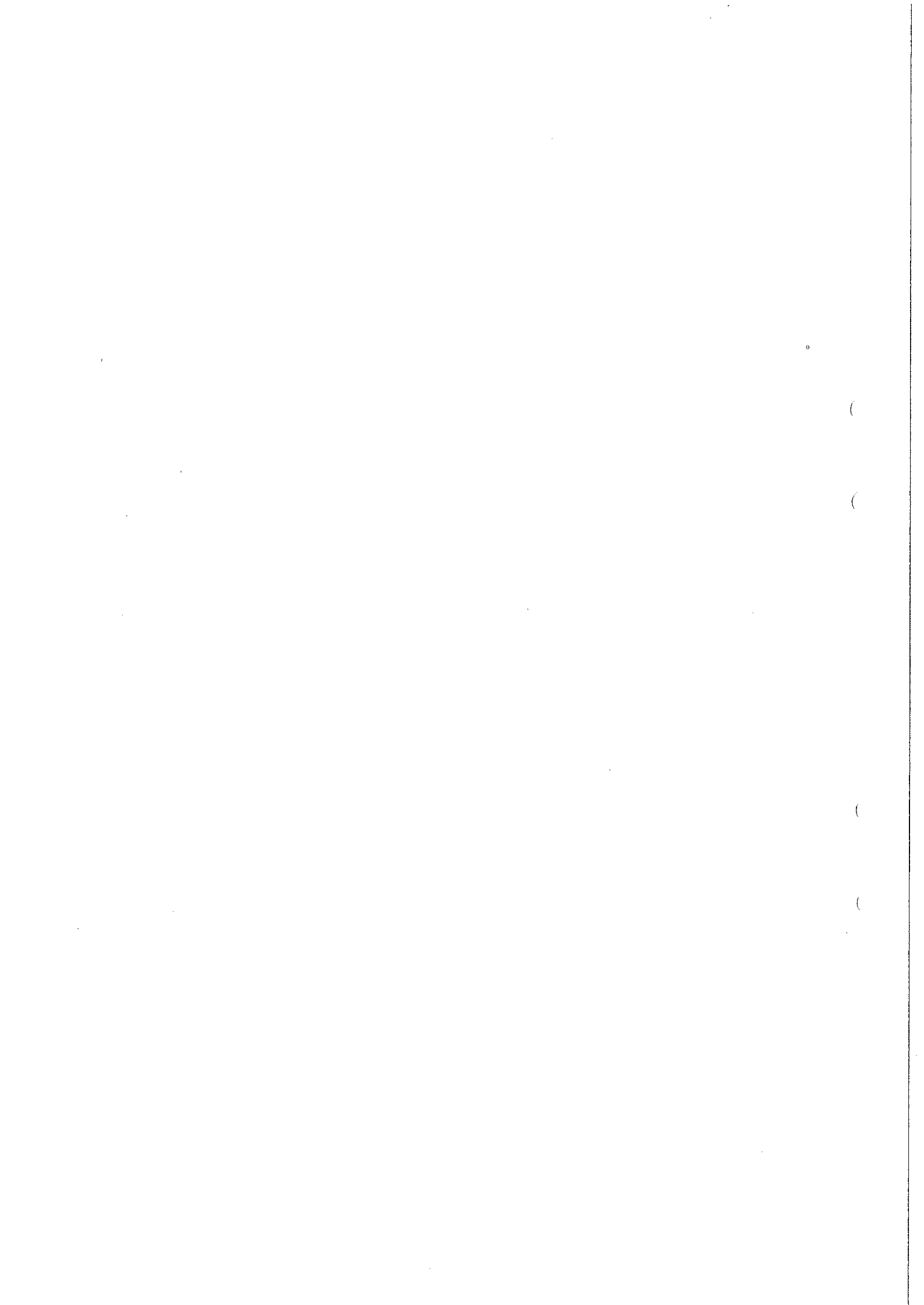
Beslut i detta ärende har fattats av t f landshövding Göran Ekström. I handläggningen har naturvårdshandläggaren Agneta Claesson, naturvårdshandläggaren Karin Södergren, juristen Eva Doyle och länsarkitekten Per Öhrling deltagit.

Göran Ekström

Eva Doyle

Kopia till

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA
Fiskeriverket, Box 423, 401 26 GÖTEBORG
Lantmäteriverket, 801 82 GÄVLE
Kammarkollegiet, Box 2218, 103 15 STOCKHOLM
Skogsvårdsstyrelsen i Mälardalen, Portalgatan 2B, 754 23 UPPSALA
Länsstyrelsen i Stockholms län, Box 22067, 104 22 STOCKHOLM
Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 UPPSALA
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 VÄSTERÅS
Länsstyrelsen i Örebro län, 701 86 ÖREBRO
Landstinget Sörmland, 611 88 NYKÖPING
LRF, Länsförbundet i Sörmland, Box 761, 601 17 NORRKÖPING
Eskilstuna Naturskyddsförening, Brunskogsgatan 1, 632 27 ESKILSTUNA
Friluftsförbundet Södermanland, Köpmangatan 19, 641 30 KATRINEHOLM

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Begäran om återkallande av tillsynsansvar enligt 26 kap 4 § miljöbalken

Länsstyrelsen i Södermanlands län överlät den 7 november 2005 tillsynsansvaret för tillståndspliktiga vattenverksamheter i miljöbalken på Miljö- och räddningstjänstnämnden (nämnden) i Eskilstuna kommun.

Efter att nämnden har gjort en omprioritering vad gäller tillsynsobjekt och områden samt inte längre kan upprätthålla erforderlig kompetens inom vattenverksamhetsområdet specifikt önskar nu nämnden att Länsstyrelsen återtar tillsynsansvaret över vattenverksamhet enligt 26 kap 4 § miljöbalken samt i 1 kap 20 § Miljötillsynsförordningen (2011:13).

Miljö- och räddningstjänstnämndens beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige i Eskilstuna kommun att hemställa hos Länsstyrelsen i Södermanlands län att de beslutar att:

1. Länsstyrelsen i Södermanlands län återtar den överlåtna tillsynen över vattenverksamhet enligt 11 kap Miljöbalken (1998:808) jämfört med Miljötillsynsförordningen (2011:13) 2 kap 29 § p2, med undantag för de anläggningar där tillstånd finns enligt både kapitel 9 och kapitel 11 där tillsyn över vattenverksamheten fortsatt bedrivs av nämnden.
2. Upphäva det i övrigt inaktuella överlåtelsebeslutet i ärende 511-9219-2005 från den 7 november 2005 avseende beslutanderätt inom strandskyddsområde, m.m samt överlåtande av operativ tillsyn, i sådant fall Länsstyrelsen i Södermanlands län finner att så är lämpligt.

Bedömningsgrunder

Länsstyrelsen i Södermanlands län, överlåtelsebeslut 511-9219-2005

Delegerade befogenheter:

- *Strandskyddsdispens, förutom för byggande av försvarsanläggning eller allmän väg.*
- *Dispens från naturvårdsföreskrifter eller andra bestämmelser än detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser.*
- *Operativ tillsyn och samråd inom strandskyddsområden och vattenverksamhet.*

Miljöbalken

26 kapitlet

4 § ... Tillsynsmyndigheten får återkalla överlåtelsen av tillsyn till en kommun. ...

Miljötillsynsförordningen

1 kapitlet

9 § Av 3 och 8 §§ myndighetsförordningen (2007:515) följer att en operativ tillsynsmyndighet ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

18 § I den omfattning som framgår av 2 kap. får en statlig operativ tillsynsmyndighet överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen, om kommunfullmäktige begär det.

19 § En överlåtelse av uppgiften att utöva operativ tillsyn ska avse

1. en viss typ av tillsynsobjekt,
2. en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller
3. ett visst tillsynsobjekt.

20 § Den myndighet som prövar om uppgiften att utöva operativ tillsyn kan överlåtas, ska vid sin prövning ta hänsyn till

- ...
- 2. den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 6–12 §§,
- ...
- 6. möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn, och
- 7. övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften. ...

21 § En tillsynsmyndighet som har överlåtit uppgiften att utöva operativ tillsyn till en kommunal nämnd ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynen. Om förutsättningarna för överlåtelse enligt 20 § inte längre finns, ska tillsynsmyndigheten återkalla överlåtelsen. En återkallelse får avse ett visst eller vissa tillsynsobjekt eller en typ av tillsynsobjekt.

2 kapitlet

9 § Den kommunala nämnden har ansvar för tillsynen i fråga om ...

4. strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 § 2 ...

29 § Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om ...

2. vattenverksamheter, utom sådana vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit enligt 9 kap. 10 § miljöbalken, ...

Bedömning

Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattat 6 beslut gällande överlåtelse av tillsynsuppgifter från Länsstyrelsen till Eskilstuna kommun. Detta har skett med stöd av miljöbalkens regler som medger att Länsstyrelsen under vissa förutsättningar överlåter sin tillsyn till en kommunalnämnd. Detta sker efter begäran från kommunens fullmäktige.

Den i nuläget mest omfattande överlåtelsen gäller tillsynen över tillståndspliktiga anläggningar inom kapitel 9 (miljöskydd). Beslut finns om överlåtelse av enskilda anläggningar, som Kjula flygplats och Lilla Nyby avfallsanläggning, men också branschvis (täkter) och generellt.

Det finns även beslut gällande hela lagstiftningsområden så som förorenade områden, naturvård, strandskydd och vattenverksamhet.

Stora delar av besluten är inaktuella på grund av att lagstiftningen ändrats sedan besluten skedde, ofta på sådant sätt att tillsyn överförs till kommunen. Det gäller bland annat strandskydd, som ingår i överlåtelsebeslutet från den 7 november 2005, där nu dispenser och tillsyn hanteras i huvudsak av kommunala nämnder.

Strandskydd och dispens från naturvårdsföreskrifter

Aktuell lagstiftning har ändrats så att överlåtelsebeslutet nu saknar relevans.

Strandskyddstillsyn och dispenser är sedan ändringar 2009 och 2010 nämndens ansvar.

Fastighetsbildningsprocessen ändrades genom en proposition 2014 så att de undantag från exempelvis naturskydds-föreskrifter och strandskydd som kommunen kunde medge som en del av ett ärende hos Lantmäteriet inte längre är aktuella och möjligheten saknas i lagstiftningen.

Dessa delar av överlåtelsebeslutet från 2005 saknar därmed numera innehåll.

Vattenverksamhet

Eskilstuna kommun är en av få kommuner i landet där nämnden har tagit över tillsynen inom kapitel 11, vattenverksamhet från Länsstyrelsen. Även hantering av samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken avseende åtgärder på land med koppling till vattenverksamhet har överlåtits till nämnden.

Vattenverksamhet är i huvudsak indelat i två områden, arbete i vatten så som muddring och kabelnedläggning respektive fasta vattenanläggningar som reglerar eller pumpar vatten.

Inom området arbete i vatten sker tillsyn i form av anmälan av vattenverksamhet och utifrån klagomål. Det är ofta nära kopplat till strandskyddsfrågor och inte sällan bygglovsfrågor när tomter exploateras eller nya ägare gör om hus och tomter. Anmälan om vattenverksamhet liknar anmälan om ändring som sker inom miljöskydd och är en möjlighet för nämnden att reglera hur arbetet ska gå till. Anmälan innebär ganska ofta ingen ytterligare reglering när den som anmäler har

beskrivit tillräckliga skyddsåtgärder. Rivningen av kalklinbanans stolpar är det mest omfattande anmälningsärendet de senaste åren.

För fasta vattenanläggningar sker både regelbunden tillsyn med långa intervall och hantering av incidenter och klagomål. Hyndevadsdammen och regleringen av Hjälmarens är det som under 2017 och 2018 tagit mest tid i anspråk för tillsyn och klagomålshantering.

Vissa anläggningar har tillstånd till vattenverksamhet som en del av sin miljöskyddsverksamhet, det gäller exempelvis EEMs anläggning inom Vattumannen och NCC täkt Kjula syd. För dessa anläggningar ser vi ett fortsatt behov av samlad tillsyn över anläggningen. Tillsynen sker där i huvudsak enligt de villkor som föreskrivits (exempelvis mängd vatten, temperatur) och frågor om kompetensförsörjning blir mindre relevant i förhållande till behovet av att samla exempelvis tillsynen över en vattenpumps energiförbrukning och effekten av det vatten den pumpar ut.

Skäl för återlämnande

Vattenverksamhet är ett för nämnden litet område utan större kopplingar till övrig verksamhet. Det är svårt att upprätthålla kompetens inom ett avgränsat område där tidsbehovet är mindre än en halv tjänst. Förutsättningarna medför att det inte är möjligt att ha backupkompetens och flera inspektörer som kan upprätthålla kompetens inom området.

Eskilstuna kommun är en av få kommuner som övertagit tillsynen.

Lagstiftningen inom området har ändrats och det finns fördelar med att tillsynen över vattenverksamhetsanläggningar som dammar och kraftverk sker samordnat för hela länet. Alla anläggningar behöver nu moderna tillstånd och det kommer att ske på ett koordinerat sätt över hela landet, där Länsstyrelserna förstås får en viktig roll.

En samlad hantering av vattenverksamhet i samband med åtgärder inom strandskydd och byggåtgärder i vattenområdet medför enklare hantering för den enskilda kommunmedborgaren. Det innebär dock en lösning av inspektörskompetens vid rekrytering och fortbildning till ett begränsat sakområde utan större möjligheter till samordning, vilket för nämnden medför viss kapacitetsförlust.

Nämndens bedömning är därmed att förutsättningarna enligt miljötillsynsförordningens 1 kap 20 § punkterna 2 (jämfört med 1 kap 9 §), 6 och 7 inte längre föreligger och tillsynen bör återlämnas/återtas.

Detta har hänt i ärendet

Kommunfullmäktige begärde den 28 oktober 2004 att få ta över den operativa tillsynen inom kommunens strandskyddsområden och över vattenverksamhet. Länsstyrelsen beslutade den 7 november 2005 att överlämna begärda områden inklusive delar gällande fastighetsbildning kopplat till tillsynsområdet samt tillsyn enligt 12 kap 6 § miljöbalken om åtgärden hade koppling till vattenverksamhet.

Beslutet skickas till:

Länsstyrelsen i Södermanlands län via e-post sodermanland@lansstyrelsen.se